

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОГО МЕТОДУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ НА МАКЕТАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ГОТИЧНОЇ АРХІТЕКТУРИ

Брянцев О.А.

доцент МКА, старший викладач кафедри інформатики і кібернетики

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана

Хмельницького, м. Мелітополь, Запорізька область, Україна

Брянцева Г.В.

професор МКА, доцент кафедри інформатики і кібернетики

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана

Хмельницького, м. Мелітополь, Запорізька область, Україна

«Якщо хочеш бути майстерним, створи щось гідне подиву», — радить нам, сучасникам, у своїй книзі книг «Якщо послухати мудреців...» закарпатський письменник і журналіст Мирослав Дочинець, широко знаний не лишень в Україні, а й далеко за її межами як український Коельйо. Проектний метод, як і інші розвивальні методи, наближає бакалаврів до реалістичних умов професійної діяльності, за яких майбутні дизайнери потрапляють у середовище невизначеності, але саме це й активізує їх пізнавальну діяльність, зокрема, спонукає інтегрувати знання, набуті за опанування різних навчальних дисциплін, генеруючи при цьому нові ідеї. Відразу застережемо, що ставитися до проекту, як до алгоритму, який автоматично створить у бакалаврів мотивацію навчання й прищепить навички саморозвитку і самоосвіти, — означає припуститися серйозної помилки, яка призведе до розчарування у проектному методі, і що вже геть неприпустимо, може сформувати негативний досвід у дослідницькій діяльності молодих науковців в майбутньому. Проект можна вважати успішним тоді, коли він стане діяльністю бакалаврів:

- діяльністю, спрямованою на вирішення цікавої і значимої для бакалаврів проблеми, сформульованої самими бакалаврами у вигляді мети і задач;

- діяльністю, результат якої — це *віднайдений бакалаврами* спосіб вирішення проблеми, який має практичний характер і важливе практичне значення і, що особливо актуально, є суб'єктивно значимим для самих «відкривачів», адже в процесі роботи над проектом *бакалаври з'ясовують* свої можливості і свої обмеження і відтак збагачують перші та позбуваються других;

- діяльністю, яка дозволяє *проявити бакалаврам себе*.

Зауважимо, що вище згадане вдасться реалізувати за умови готовності до проектної роботи і викладача (організатора такої роботи) і бакалаврів (виконавців проекту). Зробімо кілька важливих зауважень стосовно готовності першого.

Приміром, маємо двох викладачів. Обидва досвідчені, кожний — профі у своїй справі. Чи означає це, що обидва досягнуть успіху за організації проектної роботи бакалаврів. Як показує практика, ні. І річ не в тім, що один стриманий інтроверт, який з пересторогою ставиться до інноватики, як такої, а інший його протилежність — життєлюб-екстраверт, який залюбки апробує все нове, що може розвинути його здібності і, отже, відкрити перед ним нові обрії професійного зростання. Здавалося б, усі шанси у другого проти першого. І знову, не факт. Обидва можуть досягти успіху, обидва можуть зазнати невдачі. Не виключний і третій варіант розвитку подій, коли організація проектної діяльності виявиться успішною тільки у одного і, як не парадоксально, ним може виявитися викладач — стриманий інтроверт. Питання про те, як зробити, щоби викладач відчув втіху від організаторської роботи над проектом, дуже важливе. Воно разом з іншими питаннями, входять до складу проблеми готовності викладачів до розробки і використання проектних технологій і активно розробляється українськими науковцями. Наприклад, у ході констатувального етапу науково-дослідної роботи лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України науковцями були виділені і описані чотири показники означеної готовності для педагогів професійно-технічних навчальних закладів. Це такі показники, як: мотиваційно-ціннісний, суб'єктний, змістовий і праксеологічний. Автор статті, А. Романова, аналізуючи отримані в результаті констатувального експерименту числові показники сформованості готовності педагогів професійно-технічних навчальних закладів до розроблення і

використання технологій проектного навчання, засвідчує, що перевага у сформованості високого рівня характерна лишень для мотиваційного компонента (становить 74,77%), у сформованості інших компонентів (суб'єктного і праксеологічного) переважає середній рівень (складає відповідно 47,65% і 34,02%), а найнижчі показники спостерігаються щодо сформованості змістового компонента (19,34%) [2, с. 176]. Отже, викладач, який зі своїми бакалаврами застосовуватиме проектний метод, має усвідомити, що йому, викладачеві, доведеться бути разом із бакалаврами:

- коли він підтримуватиме в бакалаврах віру у власні сили під час долання ними вибоїстого шляху проектного задуму;

- коли він не стане приховувати свою необізнаність у раптово поставлених питаннях, а, не відкладаючи справу виявленого незнання в довгу шухляду, усуне виявлену «білу пляму» і поділиться на вимогу бакалаврів таким досвідом;

- коли своїм особистим прикладом надихає бакалаврів до самоосвіти і саморозвитку і тим самим впливає на терміни амортизації знань.

Для того, щоби перевірити власну готовність до проектної діяльності, викладач може попередньо відповісти на такі питання:

- Яку мету ви ставите перед собою, починаючи проектну діяльність?

- Чи ви особисто зацікавлені у такій роботі чи ініціюєте її через зовнішній примус?

- Як ви поведете себе у разі невдачі проектного задуму?

- Чи достоту ви спланували стратегію своїх дій?

- У своєму прагненні допомогти бакалаврові упоратися із проектом, чи усвідомлюєте ви різницю між людиною, яка консультує, і людиною, яка оцінює?

- Чи маєте ви достатньо знань із проектних технологій? У вас є можливість звернутися по пораду до практика?

Певна річ, цей перелік далеко не повний, за потреби його можна розпросторити, але навіть цей короткий перелік питань дозволяє викладачеві визначитись, наскільки він готовий чи не готовий до впровадження у навчальну практику проектної діяльності.

Проектне завдання для бакалаврів — майбутніх дизайнерів — розпочинається з пропозиції викладача проаналізувати текстовий фрагмент з книги Джорджо Вазарі і зробити висновок, про яку «манеру» йдеться у описі флорентинського художника і архітектора, широкому загалу відомого, як автор славнозвісних «Життєписів», не забуваючи, про час, коли вони були написані, а це початок другої половини XVI століття — розквіт італійського мистецтва епохи Відродження. Наводимо цей фрагмент у скороченому вигляді: «Існують роботи іншого стилю, які називають німецькими... кращими майстрами вони не застосовуються, ті, навпаки, будь-що уникають їх, як потворних і варварських... і такий у них вигляд, ніби вони з паперу, а не з каменя або мармуру. Манера ця була віднайдена готами... оскільки після того, як були зруйновані стародавні будівлі і війни згубили і архітекторів, то ті, хто залишився в живих, стали будувати у цій манері, встановлюючи склепіння на стрілчатих арках, після чого стали ці бозна які споруди ширити і розпросторювати всією Італією... Боже збав, будь-яку країну від самої думки про роботи такого стилю, настільки безформних у порівнянні з красою наших будівель, що не заслуговують навіть того, щоби говорити про них більше, ніж сказано» [2, с. 75]. Студенти порівняно швидко впізнають у пропонованому описі готичний стиль — у пригоді їм стають знання, набуті під час вивчення історії мистецтв.

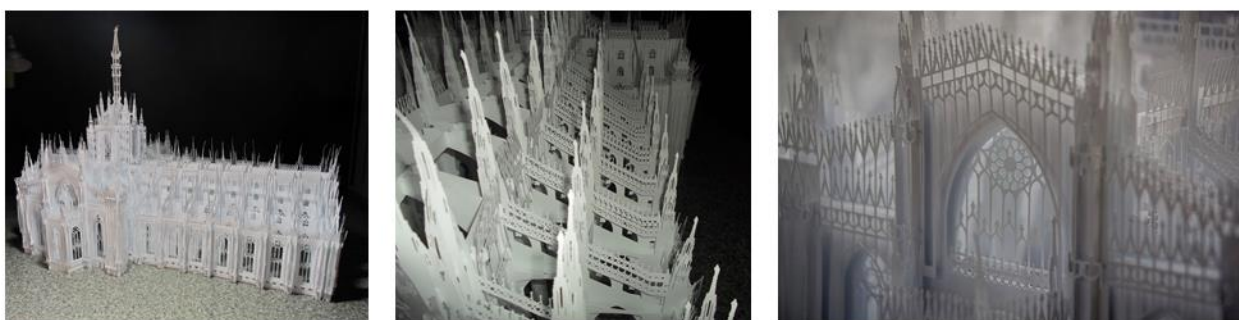

Рис 1. Авторська модель готичного собору. Виконав О. Брянцев.

Повертаючи бакалаврів до слів Джорджо Вазарі: «... і такий у них вигляд, ніби вони з паперу, а не з каменя або мармуру», автор статті запрошує бакалаврів до перегляду опрацьованих ним авторських паперових моделей відомих європейських готичних соборів. На рис. 1. представлена паперова архітектурна слайс-модель італійського готичного собору Duomo di Milano [3].

Після аналізу споріднених між собою технік обробки паперу, у яких виконані паперові моделі європейських готичних соборів, і дослідження, які саме комп'ютерні технології і комп'ютерне обладнання було задіяне, бакалаври отримують, як проектне, завдання змоделювати у папері фрагмент архітектурної споруди обраного ними європейського готичного собору. Таке проектне завдання спонукає бакалаврів інтегрувати набуті знання і навички, щонайменше, з чотирьох профільних навчальних дисциплін: історії мистецтв, основ формоутворення, дизайн-проектування і комп'ютерної графіки, що, в свою чергу, дозволить вивести наявні у бакалаврів знання і уміння на новий рівень, а саме: утворити нові зв'язки між суб'єктивно новими для них фактами та явищами та вже наявними у них знаннями. Поява нових знань змушує бакалаврів розглядати досліджуваний об'єкт (паперову слайс-модель європейського готичного собору) з нових боків, виділяти в ньому нові властивості, і відповідно утворювати нові знання, а коли буде накопичена достатня кількість окремих знань перед бакалаврами постане важливе завдання — об'єднати здобуті окремі знання у багатоманітне знання про досліджуваний об'єкт, що дозволить раціоналізувати, а саме: ущільнити накопичені в процесі прикладної роботи над проектом знання.

Література

1. Романова А. Стан готовності педагогів професійно-технічних навчальних закладів до розроблення і використання технологій проектного навчання / А. Романова. – Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: збірник матеріалів XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної), присвяченої 25-річчю НАПН України (м. Київ, 29 березня – 13 квітня 2017 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. – К.: ПТО НАПН України, 2017. – С. 174 – 177.
2. Вазари Дж. Жизнеописания наиболее знаменитых живописцев, ваятелей и зодчих. Том 1. / Дж. Вазари. – М.: ООО «Астрель», ООО «АСТ», 2001. – 560 с.
3. Свідоцтво 82816 Україна про реєстрацію авторського права на твір образотворчого мистецтва «Паперова архітектурна слайс-модель Duomo di Milano» («Паперовий Duomo di Milano») / Брянцев О.А. (Україна); зареєстровано 13.11.18 в Держ. реєстрі свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.